

oprette en ny Lærerpøst, saasnart det samlede Børneantal i en Skole er større end 60; men det maa antages, at denne Foranstaltning kun vil blive truffen i Undtagelsestilfælde, og for nemmelig naar det Tidspunkt, da hin Lovbestemmelse bliver anvendelig, nærmer sig saa meget, at der findes Anledning til ikke at afvente samme. Saa længe dette ikke er Tilfældet, ville Kommunerne i Regelen bestræbe sig for at ordne Sagen paa anden mindre bekøstelig Maade, hvortil ogsaa flere Udveie staa aabne. Man vil saaledes vistnok ikke sjelden kunne hjælpe sig ved at udsøndre de mindre Børn af den sædvanlige Skole og foranstalte dem underviste i særskilte Smaa- eller Puskeskoler i en Ordning, der tilmed, naar Omstændighederne ere gunstige, vil frembyde ikke ringe Fordele for selve Undervisningen. Thi foruden at Hovedlærerens Virksomhed maa bære større Frugt, naar han ikke paa een Gang skal undervise Børn af altfor mange Alders- og Udviklingstrin, ville deslige Smaaskoler, da det ikke kan være vanskeligt at skaffe Lokaler til dem, kunne holdes der, hvor der i Diebliffet findes et større Antal smaa Børn og altsaa have mest Brug for dem, hvorved Grundene til Børnernes Skoleforsømmelser for en stor Del ville bortfalde; og der vil ordenligtvis ikke være noget til Hinder for, at de holdes daglig. Hovedsagen vil imidlertid blive, om der paa Stedet findes Nogen, der kan anses stikket til at overtage Børnernes Undervisning og er villig til at udføre denne Gjerning imod et rimeligt Vederlag; og da dette ikke tør forudsættes at være Tilfældet allevegne samt da Indretningen af de omhandlede Smaaskoler, naar den skulde foreskrives som en almindelig Foranstaltning, maatte undergives saadanne nærmere Bestemmelser, hvorved Omkostningerne derved let kunde blive uforholdsmæssige, synes der ikke at kunne gaas videre end til at henstille til Kommunerne selv, om de ville bestræbe sig for Oprettelsen af saadanne Skoler. En anden Foranstaltning, som i mange Tilfælde vil kunne træde istedetfor en Foragelse af Lærerkrafterne ved en Kommunes Skolevæsen, er, at Kommunen træffer Overenskomst med en privat Skoles Bestyrer om

imod et Vederlag at overtage Undervisningen af en Del af de skolepligtige Børn i Kommunen, hvilken Foranstaltning allerede er kommen til Udførelse paa enkelte Steder. Private Skoler, som findes i rigeligt Antal i Kjøbstæderne, begynde i de senere Aar ogsaa at oprettes omkring paa Landet; og da der findes fuldstændig Frihed Sted i saa Henseende, kan det antages, at deres Antal snart vil stige. Det Vederlag, Kommunen maatte yde for Børnernes Undervisning i den private Skole, vilde kunne blive en ikke ringe Støtte for denne, og den derved givne Anledning til en Sammenligning og Kappelstrid mellem den private og den kommunale Skole vil upaatvivlelig blive til Gavn for begge. Men den Udvei, hvorom der hyppigst vil blive Spørgsmaal, naar en Skoles Børneantal er for stort til at undervises under Et vil dog sandsynligvis være den, at der gives Læreren en Medhjælper til at gaa ham tilhaande ved Undervisningen paa de Dage, da begge Klasser møde i Skolen. Ogsaa denne Ordning benyttes for Tiden af og til med god Frugt, og idet Lovforslaget giver Anvisning paa den, er det saavel af økonomiske Grunde som af Hensyn til Omfanget og Besskaffenheden af den Virksomhed, som vil tilfalde deslige Medhjælpere, forudsat, at de i Regelen ikke ville være at søge iblandt dem, der særlig have uddannet sig til Lærerstillingen, hvorfor det bliver et Spørgsmaal af Bigtighed, om det kan ventes, at saadanne ekstraordinære Lærere, for hvem Undervisning kun er en Bisag, ville være at erholde. Da Antallet af Landskolskoler med et Børnetal af 61 til 100 efter den fra det statistiske Bureau udkomne Oversigt over Almueffolevæsenets Tilstand i 1867 udgjør omtrent 1300, maa det vistnok antages, at Vanskeligheder vilde møde, dersom alle paagjældende Skoler strax og paa een Gang skulde forsynes med en Medhjælper af den omhandlede Art. Men dette vil jo ingenlunde blive Tilfældet, eftersom den daglige Undervisning for øverste Klasse om Vinteren ikke ubetinget paabjydes, og i alt Fald Henstand med Gjennemførelsen af denne Ordning, naar Omstændighederne tale derfor, kan ventes bevilget, hvortil kommer, at,